

Milla Keller

DATA- JURIDIikka

Paremmat pelisäännöt
datataloudelle

ALMA INSIGHTS 2025 HELSINKI

Copyright © 2025 Alma Media Finland Oy ja Milla Keller
Yhteistyössä Juristiliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-5078-5

ISBN 978-952-14-5080-8 (verkkokirja)

Ulkoasu: Maria Mitrunen

Kansi ja taitto: Aste Helsinki Oy, Helene Lindfors

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2025

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almainsights.fi

SISÄLLYS

MIKSI DATAJURIDIikkaA?	9
Komission datastrategia	15
Perusoikeuksia vai kauppapolitiikkaa?	21
Datajuridiikan kantavat arvot	27
 1 DIGIPALVELUSÄÄDÖS	 33
Tavoitteena parempi internet	35
Millaista toimintaa digipalvelusäädös koskee	41
Välityspalveluiden velvoitteet	45
Säilytyspalveluiden velvoitteet	54
Verkkoalustojen velvoitteet	57
Erittäin suuria verkkoalustoja ja hakukoneita koskevat velvoitteet	72
Soveltamisen alkumetrit	81
 2 DIGIMARKKINASÄÄDÖS	 87
Kohti reilumpaa kilpailua	89
Kohteena portinvartijat ja ydinalustapalvelut	93
Yleistä digimarkkinasäädöksen velvoitteista	97

Rajoitukset datan hyödyntämiselle	101
Datanjakovelvoitteet	106
Kielto suosia omia palveluita	112
Reilut ehdot yritysasiakkaille	115
Palveluiden yhteentoimivuus ja tietojen siirrettävyys	116
Portinvartijat komission käsittelyssä	118
3 TEKÖÄLYASETUS	127
Miksi tekoälyasetus?	129
Oikeasti riskiperusteinen lähestymistapa	135
Tekoälyasetuksen rakenne	142
Tekoälylukutaito	145
Kielletyt käyttötarkoitukset	146
Suuririskiset käyttötarkoitukset	151
Velvoitteet koskien suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä	166
Yleiskäyttöiset tekoälymallit	173
Avoimuusvelvoitteet koskien tiettyjä tekoälyjärjestelmiä	184
Tausta eettisissä periaatteissa	188
4 DATASÄÄDÖS	195
Arvoa datasta	197
Datasäädöksen kolme pilaria	202
Datan tehokkaampi jakaminen	203
Viranomaisten pääsy dataan	218
Vaihtaminen pilvipalveluiden välillä	223
Datalukutaito edellytyksenä datasäädöksen onnistumiselle	228

5 DATANHALLINTA-ASETUS	233
Puitteet datan jakamiselle	235
Julkisen sektorin suojatun datan jakaminen	239
Datan välityspalvelut	244
Data-altruismi	251
Lopuksi	255
 MIHIN SUUNTAAN DATAJURIDIikka	
JATKAA MATKAANSA?	259
 KIITOKSET	269
 LÄHTEET	271
 HAKEMISTO	287